

Kurzus kódja(i): FLMD-322.95

Kurzus címe: Kortárs trendek a filmtudományban: önreflexió, intermedialitás, testelmélet

Tanár neve: Dr. Vincze Teréz

Kurzus időpontja, helye: péntek 10.45-12.15, Múzeum krt. 6-8., alagsor -137.

Kurzus típusa: szeminárium

Kurzus leírása: A félév során a vizuális művészetekkel kapcsolatos kortárs elméleti tendenciák közül háromra fogunk koncentrálni. Az önreflexivitásra, az ezzel organikusan összefüggő intermedialitásra, valamint az – ezekről első ránézésre távolabbinak tűnő, ám velük mégis organikus kapcsolatban álló – testelméletekre. A félév gondolatmenete alapvetően filmelméleti és filmtörténeti alapozású, és a fenti elméleti megközelítéseket – melyek nem csak a filmre vonatkoztathatók – ezúttal kifejezetten filmes szempontból fogjuk vizsgálni. Mindhárom témát a vonatkozó elméleti szövegek olvasásával-megvitatásával indítjuk, majd pedig ezeknek az olvasmányoknak a tapasztalataiból kiindulva filmalkotások elemző megbeszélésének segítségével próbáljuk összekötni a valós művészeti tapasztalatot az elméleti elképzelésekkel.

Kurzus teljesítésének követelményei: A félév végén szemináriumi dolgozat készítenőd, amelyben a hallgató a félév elméleti témaköreivel összefüggésben, azok fogalmi keretét használva egy szabadon választott filmalkotást önállóan elemez. Az elemzés lehet írásbeli dolgozat (minimum 15 000 karakter terjedelemben), vagy prezentáció/videoesszé (rögzített hangalámondással kísért ppt prezentáció, melynek időtartama 15 és 20 perc között kell legyen, vagy ugyanilyen terjedelmű videoesszé). Mindegyik esetben alapvető elvárás, hogy az elemzés szakirodalmi hivatkozásokat is tartalmazzon.

Elsajátítandó kompetenciák és módszerek Kortárs filmelméleti gondolkodás alapvető paradigmáinak megismerése. Az ezeken alapuló elemzési, filmkritikai megközelítések elsajátítása konkrét filmelemzésekben keresztül.

Filmek és olvasmányok: 1. Önreflexivitás

Kötelező irodalom:

Kovács András Bálint: A kritikai reflexivitás és a szerző születése. In: Kovács: *A modern film irányzatai*. Budapest: Palatinus, 2005. pp. 231–254.

Vincze Teréz: *Szerző a tükörben. Önreflexió a filmművészetben*. Budapest: Kijárat Kiadó – Kosztolányi Dezső Kávéház Kulturális Alapítvány, 2013. 1. és 2. fejezet (A könyv letölthető itt: <http://metropolis.org.hu/konyvek>)

Feldolgozásra kerülő filmek:

Michael Haneke: *Rejtély* (2005)

Hong Sang-soo: *Hill of Freedom* (2014)

(Ingmar Bergman: *Persona* és Michelangelo Antonioni: *Nagyítás* című filmjét ismertnek tekintem. Aki netán nem látta ezeket a klasszikusokat, kérem, pótolja!)

Ajánlott irodalom:

Stam, Robert: *Reflexivity in Film and Literature. From Don Quixote to Jean-Luc Godard*. New York: Columbia University Press, 1992.

Pethő Ágnes: *Múzsák tükre. Az intermedialitás és az önreflexió poétikája a filmben*. Csíkszereda: Pro-Print, 2003.

Önreflexió a filmművészetben. *Metropolis*, 2007. no. 2. (a lapszám további, válogatott irodalomjegyzéket tartalmaz)

2. Intermedialitás

Kötelező irodalom:

Pethő Ágnes: Reading the Intermedial: Abysmal Mediality and Trans-Figuration in the Cinema. In: Pethő: *Cinema and Intermediality: The Passion of*

the In-Between. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2011. pp. 55–94.

Feldolgozásra kerülő filmek:

Tsai Ming-liang: *Stray Dogs* (2013)

Roy Andersson: *Egy galamb leült egy ágra, hogy tűnődjön a létezésről* (2014)

Ajánlott irodalom:

Pethő Ágnes: *Approaches to Studying Intermediality in Contemporary Cinema. Acta Universitatis Sapientiae: Film and Media Studies* (2018) no. 1. pp. 165–187.

Pethő Ágnes (szerk.): *Képtávittelek: Tanulmányok az intermedialitás tárgyköréből*. Kolozsvár: Scientia Kiadó, 2002.

3. Testelméletek

Kötelező irodalom:

Thomas Elsaesser–Malte Hagener: *Film Theory: An Introduction Through the Senses*. New York: Routledge 2010. (Introduction, 1–12.; Cinema as Skin and Touch, 108–128.; Cinema as Brain – Mind and Body, 149–169.)

Feldolgozásra kerülő filmek:

Pálfi György: *Taxidermia* (2006)

Tsai Ming-Liang: *Walker-sorozat* (2012-)

Ajánlott irodalom:

Laura U. Marks: *The Skin of the Film: Intercultural Cinema, Embodiment and the Senses*. Duke University Press, 2000. (részlete magyarul: Marks: Az érzékek memóriája. [trans. Farkas Clara] *Replika* (2012) no. 4. pp. 121–134.)

Pethő Ágnes (ed.): *The Cinema of Sensations*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2015.

Film/test/film. *Metropolis* (2013) no. 3.

Hans Belting: Kép, médium, test: az ikonológia új megközelítésben. *Apertúra* (2008/ősz) <http://apertura.hu/2008/osz/belting>

Vincze Teréz: „...akár kinematográfban a szalag-pántlika...” A géptest metafora adaptálása a *Taxidermia* című filmben. *Filmszem* (2015) no 1. www.filmszem.net

Vincze Teréz: Gyalogszerrel a filmben és azon túl: Tsai Ming-liang filmstílusa és művészetének transzmediális fordulata. In: Stóhr, Lóránt; Chen, Robert Ru-Shou (szerk.): *A kortárs tajvani filmművészet*. Budapest: Gondolat Kiadó, 2020. pp. 192–219.

Kérchy Anna: Tapogatózások. A test elméleteinek alakzatai. *Apertúra* (2009/tél) <http://apertura.hu/2009/tel/kerchy>

Laura U. Marks: *Touch: Sensuous Theory and Multisensory Media*. University of Minnesota Press, 2002.

Mike Featherstone, Mike Hepworth, Bryan S. Turner: *A test. Társadalmi fejlődés, kulturális teória*. (trans. Erdei Pálma). Jászöveg Könyvek. Budapest: Jászöveg, 1997.
